

ДУМКА
i МОВА

ОЛЕКСАНДР
ПОТЕБНЯ

Олександр Потебня (22.09.1835 — 11.12.1891)

ОЛЕКСАНДР ПОТЕБНЯ

ДУМКА і МОВА

ВИБРАНІ ПРАЦІ

*Переклав
Олександр Ребрій*

Видавць
Олександр
Сабчук

Харків • 2026

УДК 81'1(081.2)
П 64

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. Н. КАРАЗІНА
Центр українських студій та краєзнавства
імені академіка П. Т. Тронька
Відділ українських студій імені Д. І. Багалія

П 64 Потєбня О. О.
Думка і мова : вибр. праці / перекл., авт. передм. О. Ребрій ; наук. ред. Р. Трифонов ; упоряд. О. Савчук. Харків : Видавець Олександр Савчук, 2026. 320 с. (Сер. «Слобожанський світ» ; вип. 22).

ISBN 978-617-8157-10-4
ISBN 978-966-2562-03-3 (серія)

До книги ввійшли вибрані тексти видатного українського філолога Олександра Опанасовича Потєбні (1835–1891), присвячені двом важливим напрямам його досліджень — теорії мови та теорії міфу. До першого належать монографія «Думка і мова» (1862) та стаття «Психологія поетичного і прозаїчного мислення» (1910). До другого — розвідки «Мислення поетичне і міфічне» (1905), «Характер міфічного мислення» (1905), «Міф і слово» (1905) та «Про участь мови в утворенні міфів» (1905).

УДК 81'1(081.2)

ISBN 978-617-8157-10-4

© Потєбня О. О., 1862, 1905, 1910
© Ребрій О. В., переклад,
передмова, 2026
© Трифонов Р. А., наукове
редагування, 2026

ЗМІСТ

Передмова перекладача	7
ДУМКА І МОВА	
I. Навмисне винайдення та божественне створення мови	25
II. Беккер та Шляйхер	33
III. В. Гумбольдт	48
IV. Мовознавство і психологія	67
V. Чуттєві сприйняття	81
VI. Рефлексивні рухи і членороздільний звук	94
VII. Мова почуття і мова думки	105
VIII. Слово як засіб апперцепції	124
IX. Уявлення, судження, поняття	149
X. Поезія. Проза. Згущення думки	184
ВИБРАНІ ПРАЦІ	
Психологія поетичного і прозаїчного мислення	231
Мислення поетичне і міфічне	268
Характер міфічного мислення	275
Міф і слово	289
Про участь мови в утворенні міфів	306
ЛІТЕРАТУРА	311
ПРИМІТКИ	316